

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

לח.

עין משפט נר מצוה

פח א מיי פ"ח מהל' עירובין הלכה ה סגנו ע"ש א טושי"ט א"ח כ"י מ"ו טע"ק א: **פח** ב ג מיי"ט שם הלכה ח ט טושי"ט שם טע"ק ב:

ד [מיי"ט פ"ח מהל' עירובין הל' א טושי"ט א"ח ס"י מ"ז]:

רבינו הגנאל

אינן מודה כו'. ופשוטה היא. מתני' ר' אליעזר אומר יום טוב הסמוך ליום שבת בין מלפניה בין מאחריה מערב שני עירובין ואומר כו'. חז"א אמרו לו לר' אליעזר אין אתה מודה שאין מערבין ליום אחד חציו לצפון לצפון וחציו לדרום כך מערבין לשני ימים יום אחד לצפון ויום אחד לדרום. אמר להם יום אחד חציו קדושת היא (ויאפשר) ויא' אפשר לחלקו. הכא בשני ימים שתי קדושות הן. אמרו לו אי אתה מודה שאין מערבין לתחילה מיום טוב לשבת. אמר להן אבל. והא לאו קדושה אחת הן. א' להם התם משום הכנה שאין יום טוב מכין לשבת. אמר להם ר' אליעזר אי אתם מודים שאם עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני נאכל כו'. ומפורש בפ' מי שהוציא והוא גרס, הדין מי שבא בדרך והיה מכיר אילן או גדר כו'. ואמרין בבמרא זהו שאמרו העני מערב ברגליו ולא יצא עשיר חוץ לעיר ויאמר שביתתו במקומו לפי שלא התירו לערב ברגליו [אלא] למי שבא בדרך והשכה לו דברי רי"מ. ר' יהודה אומר אחד עני ואחד עשיר כו'. ת"ר עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני. נאכל עירובו (ה) [ב]ראשון [אין] יוצא עליו בשני דברי ר' ר' יהוד' או

אי אתה מודה שמא יבקע הנוד. מימה להנהו דמפרשי טעמייהו משום דאין צרידה או משום ראשית כו' כיון דקתני קיפא אי אתה מודה שמא יבקע הנוד מנא להו דלא הוה טעמא משה"ו וי"ל לידע הש"ס שאין זה עיקר טעם ואע"פ שהן עמלן לא היו חוששים זה הטעם עיקר מ"מ היו שואלין אותו לדעת מה

ישיב וענינו זה יש צוברים (דף ע"ו): גבי איברים תמימים שנתערבו בצאיברים בעלי מומין דרבי אליעזר אומר יקרב ורואה אני את בשר של צעל מוס כאלו הן עלים ואין זה עיקר טעמו דנצנצע ורובע מודה רבי אליעזר וטעם צעל מוס משום דכתיב מוס צם לא ירצו הא על ידי מערבות ירצו ור' אליעזר דקאמר רואה אני כאלו הן עלים שאלו לחמכים למה לא יכשירו מאמות טעם אע"פ שהוא צעלמו לא היה חושש לאותו טעם וכהנה רבות זש"ס ט':

אמרו דו אב"ל. לא לגמרי מודו לו לר' אליעזר דלר' אליעזר הו' כבני עירו ולרצנן כיון דמספקא להו הו' כחמנר גמל:

ורבי אליעזר התם משום הכנה. וא"ת ולמה לי טעמא משום הכנה תיפוק לי' דאסור למיקני שבימה בשבת פ"י ביו"ט כיון דציו"ט אסור לנאח חוץ לתמוס כדאמרן פרק ז' דצ"ה (דף ט"ו). דאין מניחין עירובי תחומין ביו"ט לחצירו ואע"ג דהתם לא שייך ציה הכנה דהא נולדה ביה מותרת בזה ואור"י דאקטריך לטעמא דהכנה משום דמאן דשרי התם למיקני שבימה בשבת א"נ משום דרצנן הקשו לר' אליעזר גס מעירובי חצירות ולכך צריך לתרץ משום הכנה דתע דהכנה נמי שייך בעירובי חצירות דהא רב פוסק בשמעמין ב"י אליעזר דשמי קדושות הן ורב צופין פסיק צריש פרק ז' דצ"ה (דף ט"ו): דהלכה כתי"ק דאמר יו"ט שחל להיות בע"ש אין מערבין לא עירובי תחומין ולא עירובי חצירות וכיון דשמי קדושות הן אמאי אין מערבין ע"כ משום הכנה ומימה התם דקאמר רבי מערבין עירובי חצירות אכל לא עירובי תחומין מ"ט דמדשרי עירובי חצירות

מתני' מערב אדם שני עירובין. אם היה צריך יום ראשון לילך לכאן ויום שני לילך לכאן יכול לערב למורה ולמערב ערב יו"ט (ה) הראשון: **ואומר** עירובין. של מורה יקנה לי היום לצורך מחר ועירובי של מערב יקנה לי צדן השמשות למחר לצורך יום שני דקסבר רבי אליעזר שבת ויו"ט לאו כחד יומא אריכא נינהו אלא שתי קדושות ולכל חד יומא אית ליה חדא שבימה ובכל חדא מיקניא ליה שבימה לאויהו כד שירא וביה"ש דקמא לדידיה הוה דקני ולא ליום ז': **עירובי** בראשון ובשני כבני עירי כו'. כלומר ואם לא היה רואה לילך אלא בחד מן הצדדין ציוס בראשון ובשני אין צריך לזוז מתחומו לא לכאן ולא לכאן ואינו רואה להפסיד ללא אלפים של תחומו מכאן ולא אלפים של תחומו מכאן יערב עירוב אחד ויאמר עירובי זה יקנה לי לצורך מחר ובשני הריני כבני עירי שלא עירבו או אם היה צריך לילך בשני ולא בראשון יאמר עירובי זה יקנה לי ביה"ש של מחר ובצ"ה אהיה כבני עירי: או **מערב** לרוח אחת. לצורך שני ימיו: או אינו מערב כל עיקר. אפילו לצד אחד להיות בחד מן הימים כבני עירי: או מערב לצ' ימים. ובגמרא פרק היינו לרוח אחת: מוליכו. השליח: בראשון. ערב יו"ט שלפני השבת: ומחשך עניו. עד שיקנה העירוב: ונטול ובהו. שמה יאכל ושוב אין לו עירוב בשני כדקתני נאכל עירובי בראשון וכו' וחזרו ומוליכו בשני כו': **משפך** בהניכוס. כלומר קנה לו הליכה ליום מחר: ומשפך בעירובו. שאוכלו. וביו"ט אחר שבת דלא אפשר צהכי מוליכו בראשון וחזרו והולך שם בשני לראות אם קיים עירובו ומחשך עליו ואם רצה יאכלנו אחרי כן: **מודים** אדם לי שהן ז' קדושות. דקאמרין אין עירוב לשני דאי קדושה אחת ה"ל כחד יומא אריכא ויקנה צין השמשות של ראשון לשניהן וכיון דשמי קדושות הן יכול לערב נמי לצ' רוחות: **גב' לרוח אחת**. דקתני מניי: מאי ניהו. פשיטא דלשני ימים קאמר בניחותא: ולשני הימים. דקתני: מאי ניהו. פשיטא דלרוח אחת קאמר וא"כ תרתי למה לי היינו קמייתא: או אדם מודה. ציוס אחד דמערב לרוח אחת או אינו מערב כל עיקר לצ' ימים נמי או מערב כמו ליום אחד או אינו מערב כל עיקר: אכל. אמת כמו אכל שרה ומתרגם קושטא (בראשית י:). **שאם** עירב ברגליו. שלא היה לו פת לשגר ע"י שליח ולערב והלך הוא בעצמו וישב לסוף אלפים מנה עד שקדם עליו היום וקנה שבימה וחזר וכן צביתו: **מערב** ברגליו בשני. צריך לערב ברגליו אף בשני ואינו יכול לנאח בשני חוץ לתחום ע"י קנייה הראשונה: או אם נאכל עירובו. המערב צפת ונאכל עירובו ציוס בראשון לאחר שקנה העירוב אי אתם מודים לי שאינו יוצא עליו בשני ע"י אותה קנייה: הא לאוי. ר' אליעזר קמהדר לה וקאמר ודאי אף לדברים ז' קדושות הן. ולא גרסינן לאוי אפנויי מופני דאינו דורש לא פסוק ולא ג"ש דכבולי הש"ס הן תרגום של לאוי: ורצנן מפסקא להו. צבצב א"ש אי קדושה אחת נינהו אי שתי קדושות: **ועבדי** הכא לחומרא. דאין יכול לערב לשני רוחות דלמא חדא קדושה היא: והכא לחומרא. דאי נאכל בראשון דאין עירוב לשני דלמא ז' קדושות הן: אי אדם מודה שאין מערבין צהכילה מיו"ט לשבת. אם לא עירב צין השמשות של ערב יו"ט והולך לנאח בשבת אי אתה מודה שאינו יכול לערב מיו"ט לשבת אלא קדושה אחת היא והרי הוא כיום אחד שאינו יכול לערב בחצי היום אם לא עירב צין השמשות: **משום** הכנה. שמכין מיו"ט לשבת ולא משום טעמא דחד יומא הוא: אין יוצא עליו בשני. והרי הוא כבני עירו דודאי שתי קדושות הן ואין עליו חשש ספק: הרי

(א) גיר' ירושלמי וי"ק ב"ה הראשון והשני וכן כלם. (ב) לשי' ל: וי"ט לקמן לו. (ג) ע"ש, א [צ"ל להס', (ד) [מספחא רפ"ז], (ה) ויום רש"ט], א [נפי מיי"ט ד"ה וצ"ע], א [וליהו רש"ט], (ז) [נ"ע מוס' טוכה כד. ד"ה רבי יהודה], (ט) ופי' מתלמידי ע"ש מוס' שבת קל, ד"ה דר"א שמוי הוה].

מוסף רש"י

מוליכו בראשון. ערב יו"ט לסוף אלפים, ועל ידי ציוס קאמר, דאי איהו גומי צלם פת נמי קני ליה שבימה, כיון דהתם ימידי וקדיש עליה יומא (עיר' גז). בשני מחשך עליו ואוכלו. מחר ומוליכו בשני שהוא ערב שבת ומחשך עליו ואוכלו שם אם ירצה להביאו אי אפשר דשבת הוא ואם יו"ט אחר השבת הוא על כרחו יניחנו שם ע"ש יסנו שם ומחשך עליו יאה לו עירוב לשני ואם אב"ל יעב צביתו (שם). אב"ל. צלמת (בבבב"ט כו).